

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „**KOROŠKI SLOVENEK**“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Domovina, tvoja pot!

Kedaj pride vendar do miru in sporazuma v deželi? Kedaj si sežeta koroški Nemec in koroški Slovenec v roko v znak bratstva? Dvoje vprašanj, do danes nerešenih, ob današnjem položaju zato tembolj nujnih!

To nas uči zgodovina in nam narekuje naša pamet: z liberalnega, samo nacionalnega stališča ne pride v deželi nikdar do pomirjenja in sporazuma. Liberalnemu nacionalizmu je narod prvi in zadnji cilj in zato ne bo tudi kljub lepim besedam ali obljubam opustil raznarodovanja drugorodcev, nikdar se ne priboril do resničnega spoštovanja naroda-soseda. Sporazum v deželi se zamore ustvariti edino in izključno iz krščanske miselnosti. Krščanstvo je narodnosti nadrejeno in povezuje narode kot ude v veliko družino narodov. Krščanska ljubezen in pravica sta tisti most, ki povezuje najrazličnejše narodne kulture, najnasprotnejše značaje. Tembolj zamoreta krščanska ljubezen in pravica povezati v dobro sožitje dva naroda, ki imata eno in isto domovino in nosita isto tisočletno usodo.

Krščanska ljubezen združuje moža in ženo po zakramentu sv. zakona v nerazdružljivo družino. Taista ljubezen zamore združevati tudi narode v nekake zakone, v sožitja v okvirju ene domovine ali države. Poleg krščanskih zakonov so na svetu seve tudi takozvani divji zakoni. Ti ne prinašajo ne sreče in ne blagoslova. Divji zakoni so mogoči tudi med narodi, narodnostni prepri in razdori so njihova posledica in le često je tudi med narodi razdružitev njihov konec.

Ali živimo v deželi Slovenci in Nemci v krščanskem zakonu, se enkrat vprašajmo. Mnogi prepri, nesporazumljenja in še razna sumničenja bi kazala, da je naš zakon na Koroškem bolj podoben divjemu kot krščanskemu zakonu. In še ta negotni, razvajeni otrok v deželi — narodno odpadništvo! V sebi nosi značaj in prokletstvo nezakonskega otroka, je v vedno napotje in tvori predmet razražbarstva dveh narodov. Liberalizem bi ga sicer hotel posinoviti, z večjo pravico in boljšo postavbo pa ga tirja zase njegova slovenska mati.

Pot do lepšega sožitja obeh koroških narodov ni tako težka, kot si mislimo. Treba bi bilo samo ljubezni in pravice za oba naroda in med oba naroda, zaživela bi enakopravnost in z njo bi se naselil v naši domovini mir. Nemci se morajo nekoč ojunčiti in se preboriti do spoštovanja naroda soseda. Nemci morajo spregovoriti besedo, da je narodna zvestoba tudi za Slovence enako nujno vrlina kot zanje. Pa bodo morda iz nemško-nacionalnega tabora ugovarjali: Saj vam te vrline nihče v deželi ne brani! Prijatelji, počasi! Slovenci odgovarjamo: Branite nam jo vi, dokler ste še vedno marljivo na delu, da iz Slovencev ustvarjate Nemce. Kaj bi v tej zvezi naštevati v dokaz razne nemške in odpadniške prireditve v slovenskih krajih Koroške, kaj bi govorili o značaju današnje šole med Slovenci, kaj o krčevitem prizadevanju mnogih, da nas ločijo kljub enemu materemu jeziku v Slovence in „Windische“!

Domovini, ki hoče miru, je treba najprej novega

duha in nove vzgoje. Šola med Slovenci mora postati gojiteljica narodne zvestobe tudi za nas, gojiteljica slovenske matere besede, varuhinja slovenske narodne kulture. Narodno odpadništvo, sramotenje matere besede in narodnega značaja mora dobiti javni pečat, ki mu gre: dežela ga mora označiti kot nenravno delo, ker krši naravni red med narodi. Slovenskemu ljudstvu mora dežela priznati pravico do kulturne samobiti in to samobit mora tudi sama podpirati. Kako naj sicer živita v deželi dva naroda v dobrem sožitju?

Nemški narod v Avstriji zavrača protinaravni

liberalizem in odpravlja iz svojih vrst razrednega duha, da zamore nekoč spet zaživeti narodno-občestveno življenje svojih družin in stanov. To mora postati tudi pot manjšinskega naroda v Avstriji, če njegov razvoj ni v protislovju z razvojem v državi.

To, domovina, je tvoja pot k lepšemu sožitju koroških Nemcev in koroških Slovencev. Vsekakor boleča operacija na telesu domovine, ker je treba popraviti grehe mnogih desetletij. Tembolj osrečujoča pa zato zavest: spet sta se naselila v domovini mir in sreča!

Ali bo Evropa še pravočasno sprevidela?

Evropske države so še vedno zaskrbljene vsled italijansko-abesinskega spora, nemško oboroževanje jim vzbuja bojazen in še drugih sto malih brig jim prizadeva težave. Ne vidijo pa usodne nevarnosti, v kateri se nahaja ves kontinent in z njim ves svet. Ob gospodarskem zastoju kričijo ljudstva po kruhu in ker ga jim ne dajo oni, ki naj bi zanj skrbeli, se obračajo za onimi, ki jim obljublajo kruha v vizobilju. S skrbjo svari sv. oče, da stoji Evropa pred strašnim večerom, kateremu bo sledila še strašnejša noč.

Medtem ko si komunizem v Rusiji nadeva obleko svobodoljubnosti in miroljubja, zorijo sadovi njegove desetletne propagande v drugih državah. „Ljudska fronta“ je njegova politična parola, z njo koraka v Španiji in Franciji, sili v ospredje v Belgiji in Grčiji in se pojavlja tudi v ostalih državah.

Kako je v Španiji? V Španiji ima oblast v rokah ljudska fronta, ki združuje vse španske socialiste in komuniste. Nemirna je država, odkar jo vladajo frontisti. Takoj z njeno zmago so zagorele neštete cerkve, samostani in zasebna poslopja. Rastoče nezadovoljstvo med ljudstvom tira vlado do neprestanih reform. V skrajni zadregi se nahaja glede številnega najemništva, ki tvori močan sloj v narodu in so ga dosedanjí veleposestniki dobredno izrabljali. Ob rdeči zmagi so si najemniki sami razdelili zemljo in sedaj jih mora vlada z orožjem krotiti pred njihovim pohlepom za še večjim kosom posesti. Vlada je nadalje izdelala širokopotezen načrt za vodne napeljave,

podvig rodovitnosti, zadovoljiti skuša delavce in brezposelnike in ohraniti hoče hkrati srednji meščanski stan. Ob razdrapanih razmerah in še ob rastoči nezadovoljnosti ostaja njeno delo samo polovičarsko. Tako je edina nada španske vlade vojska, ki naj ob dani potrebi z orožjem upostavi potrebni red in mir.

In v Franciji? Na videz gre življenje staro iztirjeno pot naprej. Miru hočemo služiti, je izjavila vlada francoske ljudske fronte in ob tej izjavi so se Francozi oddahnili. Sedaj pripravlja daleko-sežne socialno-politične ukrepe, ki naj zadovoljijo delavstvo. „Ne vemo, odkod naj dobimo sredstva za nove reforme, tudi ne vemo, ali bodo meščanski krogi nova bremena zmogli, a nadejamo se gospodarskega podviga,“ tako se tolažijo vladni člani. Ljudstvo z nekim čudnim mirom zasleduje in ocenjuje vladne odredbe, ki predpisujejo nadzorstvo velikih podjetij, narekujejo zaslužek in delovne pogoje, zasegajo vojno industrijo. Ostrovidci le vidijo prve znake pričenjajočega se družabnega prevrata, kot ga je dežela doživela pred 130 leti. Otsrovidci le, ki jih ni med kmeti in ne med meščani, opazujejo, da je ves dosedanjí razvoj samo voda na mline francoskega komunizma, kateremu se Francija bliža s strašno doslednostjo.

To je najstrašnejše za sedanjim razvojem na evropskem jugozahodu, da ni več videti konca ljudske nezadovoljnosti in nič pričetka nove blaginje. Ali bo vsaj ostala Evropa sprevidela, dokler je še čas?

V naši državi.

Državni svet se je minuli teden bavil z zakonom, ki predvideva ustanovitev tiskovne zbornice, ki naj uredi avstrijsko časnikarstvo. Zakonski osnutek je razlagal polk. Adam, ki je naglasil, da mora časopisje uživati primerno svobodo, če naj je plodonosno. V novi zbornici bodo združeni delodajalci in delojemalci tiskovne stroke po svojih organizacijah. — Dovršen je zakonski osnutek, ki odreja reformo zemljiškega davka. Trenutno je o njem znano, da bo skušal upoštevati dejstvo, da je danes tretjina avstrijskega ljudstva pod njegovim bremenom in da je zemljiški davek hkrati važen faktor državnega gospodarstva.

V Ženevi so se koncem minulega tedna zbrali zastopniki držav članic. Doslej so se vršile zgolj predpriprave za glavno zasedanje. Čuje se, da sta Anglija in Francija edini v presojanju mednarodnega položaja in bodo zato njuni predlogi obveljali. Italija se zasedanja — kolikor je pač doslej znano — ni udeležila. Navzoč je namreč v Ženevi tudi abesinski neguš, ki bo skušal po svo-

jem zastopniku v Svetu Zveze narodov rešiti, kar se še rešiti da.

Češki Nemci v neprijetnem položaju. Odkar se je večina čeških Nemcev združila v takozvano Sudetendeutsche Partei in je njeno vodstvo prevzel učitelj telovadbe Henlein v svoje roke, Čehi izgubljajo zaupanje do nemške manjšine. Henlein namreč svojih vezi z Berlinom ne taji in hoče nemške pravice v čechoslovaški državi izsiliti. Henlein je izrazil nacionalen tudi v kulturnem pogledu. Minuli teden je notranji minister ukinil njegov tednik, nadalje je pričakovati, da bo v slučaju še nadaljne Henleinove zakrknjenosti prepovedal njegov dnevnik in ob dani potrebi celo njegovo stranko.

Čehi postajajo popustljivi. Čehoslovaška vlada pripravlja zakon, ki bo dal Karpatski Rusiji samoupravo, katero ta dežela že 18 let zahteva. Dosedaj so pokrajino, ki je naseljena v pretežni večini po Ukrajincih, upravljali izključno Čehi, sedaj prevzamejo tudi višja upravna mesta poleg Čehov Ukrajinci. — Tudi glede Slovaške tečejo pogajanja naprej in bo prejkoslej prišlo do spo-

razuma. To obeta že dejstvo, da je ministrski predsednik Hodža Slovak.

Kaj se pripravlja na Grškem? Pričakujejo, da bo v doglednem času izklicana diktatura. Vsekakor je javnost sila razburjena in sluti velike dogodke. Komunisti na Grškem stalno napredujejo in dobivajo vedno večji vpliv na politično življenje. Njim nasproti stojijo razprte meščanske stranke. V severnem delu države so komunistični agitatorji še posebno na delu in nedavni štrajk v Solunu gre na njihov račun.

O Dardanelah so se razgovarjali minuli teden zastopniki sredozemskih držav. Turčija namreč prehoda iz Sredozemskega v Črno morje — ožine se imenujejo Dardanele in Bospor — ne sme obožiti, četudi je ozemlje popolna njena last. Obvezati se je morala, da bodo ožine odprte za vsako brodovje in da jih ne bo vojaško utrjevala. Turčija je prevzela obveznost le težko nosila in je končno obvestila vse zainteresirane države, da želi setanka z razpravo o razveljavljenju prevzetih obveznosti. Korektni način postopanja Turkov je izzval splošno priznanje. Minuli teden se je tudi že vršil v švicarskem mestu Montreauxu sestanek zastopnikov sredozemskih držav in je razpravljali o turški želji. Nemara bodo Turčiji ugodili, trenutno pa so sestanek z oziroma na ženevsko zasedanje prekinili.

Na Kitajskem se je pričela državljanska vojna. Kitajska je razdeljena v dva tabora: v severni in južni. Južna Kitajska stoji pod močnim vplivom sovjetov, medtem ko severno pokrajino podpirajo Japonci. Pogajanja obeh vlad so se izjalovila in že sta na pohodu armadi z juga in severa. Spopad je po mnenju poznavalcev razmer neizogiben. Pričakovati je, da ob izbruhu državljanske vojne stopijo na plan Japonci in priklopijo severno Kitajsko Mandžuriji. Le malo je verjetno, da bo hotela Amerika ali Evropa v tem sporu posredovati.

Uboga Mehika! Protiverska gonja v Mehiki še ni potihnila. Iz zadnjih dni poročajo sledeči slučaj: V nekem mestu so se zglasile članice nekega ženskega društva pri mestni oblasti in zaprosile, naj dovoli v deželo večje število duhovnikov. Odgovorili so vojaki s puškami in umorili tri članice, več pa jih ranili. V drugem mestu so povodom neke hišne preiskave našli v stanovanju križ in več kipov. Takoj so prijeli dotično družino in jo vrgli v ječo. Širijo se tudi vesti, da bo vlada vsem, ki se bodo kakorkoli versko udeleževali, zaplenila premoženje.

Ljubite materno besedo!

Po veliki proslavi škofa A. M. Slomška v Mariboru.

V Mariboru, tem lepem slovenskem mestu ob Dravi, se je minule dni zgrinjala večtisočera množica ljudstva, da v daritvi in molitvi, pesmi in igri proslavi velikega sinu slovenske matere škofa

Antona Martina Slomška. Veličastni potek slavnostnih dni priča, kako zelo je Slomšek prirastel slovenskemu srcu, da si ne želi nič bolj, kot to, da bi ta veliki katoliški mož in nežni ljudbitelj svojega ljudstva bil povzdignjen na oltar. Naj bi bila uslišana prošnja našega ljudstva v procvit njegove vernosti in prospeh njegove kulturnosti!

Nam koroškimi Slovincem je škof Slomšek tudi veliki učitelj naše narodne zavednosti. Ne one narodne zavednosti, ki jo polni preziranje do sosednjega naroda, marveč tiste zavednosti, ki se užiga ob ljubezni do naravnega daru in naravne postave!

Črez dve leti (leta 1938) bo poteklo sto let, odkar je imel škof Slomšek v Blatogradu slovito pridigo o zvestobi do očetnega in maternega jezika. Bil je tedaj spiritual v celovškem bogoslovju in je v Blatogradu govoril takole: „Kdor svoj materni jezik zavrže ter ga pozabi in zapusti, je podoben zmedenemu pijancu, ki zlato v prah potepta in ne ve, koliko škodo si dela. Slovenski starši, ki slovensko znajo, pa svojih otrok slovenskega jezika ne naučijo, so nehvaležni hišniki, ki svojim otrokom zapravljajo drago domačo reč, slovenski jezik, ki so ga jim dali njihovi dedi. Podobni so taki očetje in matere slabim gospodarjem, ki svojo očetno gospodarstvo prodajo, drugo pohištvo kupujejo, poslednjič pa večidel beraško palico najdejo.

Kar je oče dobrega od svojih starih sprejel, mora svojemu sinu zapustiti, in kar se je mati od svoje matere hvalevrednega naučila, bo tudi svoji hčerki zapustila. Materni jezik je velika dola, ki smo jo od svojih starišev sprejeli. Dolžni smo ga skrbno ohraniti, lepšati in svojim mlajšim zapustiti. O ljubi, lepi in pošteni slovenski jezik! s katerim sem prvič svojo mamo in dobrega ateja klical, v katerem so me moja mati učili Boga spoznavati, v katerem sem prvokrat svojega Stvarnika častil! Tebe hočem kakor najdražji spomin svojih rajnih starišev hvaležno spoštovati, te ohraniti, za čast in lepoto po pameti, kolikor premorem, skrbeti, v slovenskem jeziku svoje ljube brate in sestre, Slovence, najrajši učiti in želim kot hvaležni sin svoje ljube matere, da, kakor je moja prva beseda slovenska bila, naj tudi poslednja beseda slovenska bo.“

Leta 1861 je škof Slomšek v poslovnem govoru ob duhovnih vajah na Slatini priporočal tri stvari, ki naj jih častimo: našo mater sv. katoliško cerkev, našo državo in pa materno besedo: „Naš slovenski jezik je božji dar nam Slovincem izročen, ne zato, da bi ga zanemarjali, po nemarnosti celo izgubili in sebe s svojim narodom ponemčili, Lah! ali pa Madžari postali. Božja volja je, naj bi svoj materni jezik čedili, lepo obogatili; naj bi tudi Slovenci v olikanem jeziku božja dela veselo premišljevali in čedalje lepše in lepše v svojem, nam od Boga danem

jeziku hvalili tolikanj dobrega Gospoda, ki je dober in katerega usmiljenje je večno.

Naš materni jezik je varuh prave vere. **Katoliška vera ravno v tej meri med nami omaguje, kakor se slovenski narod ponemčuje,** to nam spričuje več kakor tristoletna skušnja. Ljubimo nemščino in pridno se je učimo kakor doslej. Toda ne pozabimo, da je slovenska beseda naša mati, nemščina pa le dobra sosedka, a ne naša gospa, koji bi svojo mater v sužnost prodali, kakor je pri nas navada.

Svoje dni je nemščina za mizo sedela in še sedi, slovenščina pa za vrati stala in ji služila. Zato je gospoda le nemški govorila in še govori, posli pa slovensko golčali. Zdej hlapci in dekle nemški govorijo in se besede matere sramujejo.

Evo bratje! Tako pa mi slovenščino za mizo posadimo in jo počastimo, kakor svojo milo mater s tem, da se bomo radi v slovenski besedi pogovarjali, slovensko besedo v svojih shodih povzdigovali. Tako jo bodemo na noge spravili, da ji bo čast vpričo njenih sester!

Tako je govoril služabnik božji Slomšek leta 1861!

DOMAČE NOVICE

„Almrausch“!

Nedavno je bilo v Medborovnici pri Borovljah ustanovljeno pevsko društvo „Almrausch“. Pravila tega društva so edinstvena in navajamo iz njih dva najzanimivejša paragrafa:

Društveni namen: 1. Društvo vežba in goji samo domovinsko pesem v nemškem jeziku.

2. Društvo po močeh in možnosti **zabranjuje pristop k slovenskim društvom.**

3. Društvo **uvaja Slovence v nemško družbo in jih pridobiva kot dobre Nemce za zvezno Avstrijo.**

4. Društvo onemogoča vsako rovarjenje sosednje države v obmejnem ozemlju in **ustvarja med koroškimi Slovenci in Nemci iskrene, trdne in prijateljske vezi, da postanejo en edin narod.**

V slučaju društvenega razpusta, pravijo pravila v par. 24., pripade društveno premoženje šolskemu društvu Südmarki.

Imamo torej opraviti z famoznim društvom, ki celo v pravilih javno izpoveduje svoj ponemčevalni namen, pridobiva renegate za državo (!) in ustvarja iz Slovencev in Nemcev en edin koroški narod. Ni naša naloga presoditi, v koliko se društvo z navedenim namenom sklada z narodno-političnimi cilji dežele, vsekakor je namen v protislovju z avstrijsko ustavo, ki povdarja krščanski značaj države, in še v ostrem nasprotju z izjavo avstrijskega kanclerja dr. Schuschnigga, ki je svoječasno **pozval koroške Slovence, naj gojijo svojo narodno kulturo in za-**

PODLISTEK

Tihotapca.

„Mati, jaz grem!“

Pišta se je obrnil od okna in se sprašujoče ozrl na mater, ki je sedela pri mizi in jokala. Pogledala ga je z motnimi očmi in vstala.

„Ne, Pišta! Počakaj, poskusi še kje dobiti kak zaslužek, mogoče bo šlo! Tihotapil pa ne boš, pa če bomo v desetkrat hujši stiski kot sedaj! Pri Brumnovih si bil?“

„Sem!“

„In dobil?“

„Nič!“

„Kaj je rekel stari?“

„Da posodi tudi sto jurjev, ampak samo v zameno za njive; na obresti pa ne da nikomur niti pare več!“

Brez moči se je sesedla k mizi in zastrmela z obupanim pogledom skozi okno. Na dvorišču so moški nalagali na voz pohištvo in druge predmete, po cesti mimo hiše sta hodila dva orožnika z hajoneti na puškah.

„Vse bodo odpeljali!“

Pišta je pogledal na dvorišče, zaškrtnil z zobmi in siknil: „Hudič oderuški! Zdravil je in mazal štiri leta in nazadnje nalil strupa v zdravilo!... In zdaj očeta ni več, plačilo pa kljub temu zahteva trikratno! Denarja ni, pa gre posestvo!“

Na dvorišču je voznik počil z bičem, ošvrknil

konje in voz se je premaknil na ulico. V sobo sta prihitela triletni Francek in petletni Tinček.

„Mama, kruha, kruha!“

„Ga ni več!“

„Pa pogače!... Tam v skrinji so!“

Vlekla sta jo za krilo v kuhinjo k veliki skrinji. Odprla je in jima pokazala, da je prazna. Zajokala sta in se skrila v kot pri peči. Pišta je stopil za materjo v kuhinjo.

„Mati grem, saj je vseno, če je pošteno ali ne! Saj vidite, v kakšni stiski smo!“

„Bodi pameten! Tihotapec ne boš!“

Zmajala je odločno z glavo in odšla na vrt.

*

„No, si prišel? Misli sem že, da te ne bo!“

Vanek je zlezal s svojega slamnega ležišča v hlevu in si zapenjal čevlje.

„Mati vedo, kam greš?“

„Ne: mislijo, da sem odšel na Krapje k Mursovim drva delat. Zato sem vzel sekiro s sabo.“

Odložil je sekiro v kot pod jasli.

„Kaj pa nahrbtnik, si mi pripravil.“

„Sem!... Revolver imaš?“

Pišta ga je začuden pogledal.

„Ne!... Saj ga menda ne bova rabila!... Kaj se bo treba streljati?“

„Za vsak slučaj moraš imeti kaj pri roki! Lahko naju kdo napade v temi na cesti!“

Segel je z roko globoko v slamo in izvlekel dva vojaška revolverja.

„Na, tu imaš enega! Saj menda znaš sprožiti, toliko so te pri vojaki že naučili!... Pa še naboje!“

Pišta je nekaj časa obračal orožje v roki, potem ga je spravil v žep. Vanek je odprl nahrbtnik in stopila sta iz hleva na podstenje.

„Čakaj malo! — Tole palico vzemi, da se boš laže branil psov!“

Vanek je potegnil izza strehe dve debeli palici in dal eno Pištu.

„Greva!“

Tiho sta stopala mimo podoken, skočila čez prelaz, potisnila klobuke globoko na oči in se napotila skozi vas.

Bilo je že pozno zvečer. Nad vasjo so viseli mokri, raztrgani oblaki in od časa do časa je pršil droben dež. Na ulicah ni bilo nikogar, okna so bila že povsod temna. Od Mure je prihajalo močno šumenje in ropotanje mlinov. Nekje na zgornjem koncu vasi je nekdo žvižgal poskočno koračnico in zdaj pa zdaj zavriskal, da je odmevalo po mekah in gmajnah ob Muri. Pišta se je spomnil: „Gurti gre v Ižahovce k Mariški: mar bi šel še jaz!“

„Kaj si tako zamišljen?“ — ga je zbudil Vanek iz zamišljenosti.

„Saj nisem zamišljen! Poslušam, kako Gusti žvižga in vriska.“

„Te mika, da bi šel z njim? Saj Julka ne bo umrla do drugič, če te nocej ne bo.“

„Kaj te briga Julka! Povej raje, kdaj prideva do meje?“

Vanek je pogledal na uro.

(Konec sledi.)

vest, ker bodo le tako zamogli utrditi duševne vezi z državo.

Vsako ponemčevanje Slovencev ruši moralne temelje, na katerih sloni naša Avstrija. To je kancler hotel povedati z besedami: „Odpadniki še nikdar niso koristili državi!“ To izjavo predlagamo „Almrausch“ kot društveno geslo.

Bilo srečno! V frančiškanski cerkvi sv. Miklavža v Beljaku sta si obljubila večno zvestobo v četrtek dne 18. m. m. g. Luka Mikl, pd. Magrov v Malošah, in Urška Uršič, pd. Bračkova iz Zago-rič. Poročal je preč. župnik Ožgan. Novoporočenca sta oba člana maloškega izobr. društva in sta se že opetovano pokazala tudi na odru, ženin je hkrati odbornik Slovenske prosvetne zveze. Mlademu paru obilo sreče v novi stan!

Pismo iz Beograda. Tudi pri nas pripeka junijsko sonce. Na plažah (kopališča ob Savi in Donavi) kar mrgoli kopalcev, med njimi je mnogo inozemcev. O pokojnem rojaku Martonu Borovniku, ki je bil od zločincev zverinsko ustreljen, smo čitali v beograjski Pravdi obširno posmrtnico. Člankar se je rajnega spominjal kot dobrega družabnika, lovca in rodoljuba. Precejšnjo pozornost je vzbudil nedavni tukajšnji koncert nemške Filharmonije. Kritika je nemške pevce laskavo pohvalila. Novi parlament bo v kratkem dovršen, zidali so ga petindvajset let, pa bo sedaj palača, na katero bo ponosen ves Beograd. — Vseh Slovencev nas je v mestu nad desetisoč. Organizirani smo v „Društvo Slovencev“ in v društvu „Cankar“, primorski Slovenci pa imajo svojo organizacijo. Večkrat nastopajo v igrar in petju. Koroško kolonijo je zapustil rojak dr. Kravina, ki je premeščen v Ljubljano. Nedavno se je vršila otvoritev najmodernejšega beograjskega kegljišča, ki ga je napravil Slovenec restavrater Rifl. Po vsej Koroški in menda še Avstriji ni sličnega. No, če vas slučaj kedaj zanese k nam na jug, pa pridite na „partijo“! J. R.

Škocijan. Pol leta smo pri nas kolikor toliko srečno in brez večjih neprilik preživeli. Imeli smo 16 rojstev in 16 mrličev. Med temi smo pokopali vsakokrat ob veliki udeležbi Žmaharico na Selu, Čukinj v Srejah, Starmuzevo Klaro na Žamanjih; kakor sta šla v večnost drug za drugim dva brata, Hrovatov in Krevčev oče, tako je naš mežnar letos pokopal tudi dva brata, Kancijana tukaj in Šimena Holzer v Timenici. Upamo, da nam smrt v drulgi polovici leta prizanese in da ne bomo imeli ob koncu leta 1936 izgube. — Porok smo imeli dozdej 6. Med zadnjimi so bili novoporočeni najemnik Štefelrove gostilne Jurij Prajnik in Zrnova Ana v Vogljah, Jagarjev Karl iz Tinj in Petelinova Mici. V Št. Vid na Gorci k Blažu pa se je od nas izselila in priženila Živova Pavlina Riepl. Dne 8. junija je bila njena poroka v Št. Primožu; ne bi bilo prav, ako ne bi omenili, da so ženina, predsednika izobr. društva, pri poročni sv. maši in na gostiji počastili šentvidski pevci z lepo ubranim petjem. — Po dolgem cincanju in kolebanju smo dobili v Škocijan vendar enkrat župana, za katerega so enoglasno izvolili dosedanjega Jožefa Fingerla, pd. Haleja v Klopincu. — Radi poprave cest in nekterih še drugih sicer nepotrebnih izdatkov so morali občinske doklade nastaviti na 90%, tako da se tudi Škocijan glede javnih bremen počasi uvršča med ostale občine. — Tujci že prihajajo na Klopinski jezero se kopat in odpočit. Bog ve, če nas letos spet počasti s svojim obiskom naša državna glava predsednik Miklas. Tukaj se širijo govorice, da letos ne pride na Koroško. V Vrbi na jezeru je nujno potrebna nova cerkev, ker dosedanja mala ne zadostuje za letoviščarje. Predsednika države so Vrbljani prosili pomoči in jim jo je obljubil. Baje bodo začeli kmalu z gradnjo, torej je g. predsednik držal besedo. — Na naši žrebčarski postaji stojijo letos spet 3 krasni plemenjaki. V Grabštanju so spustili okoli 250 kobil in naša postaja jih ima tudi 160. Razmerno največ jih je iz škocijanske občine (48), iz Tinj 32, Rikarja ves 30, Dobrla ves 17, Važenberk 15 in celo iz daljnih Vovber in Pliberka spuščajo pri nas kmetije svoje lahke, polnokrvne kobile, delno tudi za to, ker so težki konji pri nas v Podjuni manj rabni za poljska dela.

Globasnica. (Pri naboru.) Med najbolj glasne in živahne dneve v letu smo svojčas po naših vaseh šteli vojaške naborne dneve. Zadnji naborni dnevi pred 20 leti in v svetovni vojni so se iz znanih vzrokov vršili kajpak povsem v miru. Naši fantje, ki so morali 16. t. m. pred naborno komisijo v Dobro ves, so torej dejansko brez prave tradi-

cije. Naravno je torej, da smo bili vsi radovedni, kako in kaj bo z njimi, ko pojdejo na „štelungo“. Pa je dan brez hrupa minul in dvanajstotnica fantov, ki je iz naše občine odšla k naboru, je bila stoddotno potrjena za vojaško službo z orožjem. Da smo na naše korenjake ponosni, si lahko mislite sami.

Poneverbe v reberški tovarni. Pred porotnim sodiščem se je minule dni zagovarjal stot. Böhm, bivši blagajnik reberške papirne tovarne bratov Kranz. Poneveril je okoli 17.000 S. Ko je leta 1931 izstopil iz podjetja, so našli v blagajniški knjigi vknjižbe, ki niso odgovarjale resnici. Böhm je beležil plačila, za katera je sam izstavljajal potrdila in podpise na njih ponarejal. Šlo je predvsem za plačila malim kmetom, ki so dobavljali tovarni svoj les. Böhm je imel mesečno plačo 1500 S in še do 500 S provizije za dobavo lesa s pomočjo žične vzpenjače. Pred sodnikom se je obtoženi zagovarjal s prezaposlenostjo in preveliko svojo zaupljivostjo, češ da je izplačeval denar, ne da bi bil zahteval potrdila. Zagovor mu ni koristil, sodnik ga je obsodil na 5 let težke ječe.

Leopold Lesjak, cerkveni slikar. V ponedeljek 15. junija so v Ločah nad Baškim jezerom pokopali znanega cerkvenega slikarja Leopolda Lesjaka. Rajni, ki je dosegel 87 let, je bil rodom iz Rožeka, a je prišel kot trileten deček v Loče k očetu, ki je bil slikar. Spremljal ga je, ko je slikal cerkve in križe po Rožu in beljaški okolici in se v njegovi šoli sam izučil za slikarja. Slikal je nato sam po vseh cerkvah bližnje in daljne okolice, naslikal stotine križev, okrasil s slikami brez števila čelnic bučelskih panjev. Sicer je bil posebej, ostal je vse življenje sam in sam si gospodinjal. V ponedeljkih ni smel srečati na svoji poti stare ženske, sicer se je urno zasukal in ostal cel dan doma. Rad je romal, vsako leto je obiskal Brezje in bil šestkrat peš na Sveti Gori pri Gorici. Na stara leta ga je podpirala občina z mesečnim prispevkom. Osem dni pred smrtjo ga je zadela enostranska kap. Na grobu mu je v slovo govoril preč. župnik dr. Ogris, asistiral je župnik Hani iz Pečnice. Ljubi Bog naj mu povrne, kar je na tem svetu storil dobrega v njegovo čast in slavo!

Sveče. Dne 22. m. m. smo pokopali še mlado šiviljo Kristino Olipic, pd. Stuharjevo v Svečah. Zahrbna bolezen je razdrla mirno zakonsko življenje in vzela trem malim otročičem njihovo mater. Domači pevci so rajnici zapeli na grobu in domu v slovo. Večni ji mir! — To je tekom dveh let že šesti smrtni slučaj pri Stuharju. Najprvo je umrl sinko mladega gospodarja vsled opeklin, v nekaj tednih mu je sledila mati, leto dni navrh oče, potem tačča in teta Mojcej. Naj Stuharjeve tolaži Bog!

Drobiž. Prihodnji mojsterski izpiti se pričnejo začetkom sept. t. l. Tozadevne prošnje je s prilogami vložiti do 15. julija. — Za slepce se je doslej v deželi nabralo 1640 S. — Dne 22. m. m. je ob Osojskem jezeru razsajala strašna nevihta. Toča je uničila vse poljske pridelke in ubila mnogo kokoši in rac. Temperatura je padla med nevihto za 25 stopinj na 4 stopinje Celzija. — V Tannheimu na Tirolskem je strela udarila v čredo 500 ovac in jih 72 ubila. — Dne 20. junija so v deželi našli 9123 brezposelnih. — Pri zadnjem ljudskem štetju so na Koroškem našli 199.309 prebivalcev moškega in 205.820 ženskega spola. Neženjenih moških je 131.725, neomeženih žen 126.794, od slednjih je 16.873 vdov in 5678 vdovcev. — V pokoj je stopil nadučitelj Janez Jež v Djekšah. — Fantje iz Modrinje vesi pri Šmohoru so v šali „potegnili“ tamošnjemu gostilničarju nekaj jestvin in pijače. Gostilničar jih naznani in bili so kaznovani pogojno na 3 tedne in na plačilo sodnijskih stroškov v skupnem znesku 200 S. Povrhu še vozni stroški v Beljaku. Res draga šala! — G. Fanig iz Poreč je v Vrbskem jezeru ujel ribo, dolgo 2 m in težko 45 kg. — V Selah spet straši medved. Videl ga je Hornikov pastir. Zmanjkalo je tudi že več ovac.

NAŠA PROSVETA

Slovanska apostola.

Na severni obali Egejskega morja se dviga starodavno mesto Tesalonika, današnji Solun. Mesto samo je grško, vsa okolica še do današnjih dni slovanska. V tem mestu sta se rodila pred več ko tisoč leti brata sv. Metod in Ciril.

Življenje ju je vabilo v čast in slavo, brata pa sta se odločila za višje cilje. V tistem samostanu sta se pripravljala na veliko misijonsko delo med

Slovani. Na Moravskem in Panonskem je tedaj vladal knez Rastislav. V tisti dobi so pripadali Čehi, Slovaki in Slovenci salcburški in pasovski škofiji in se pritoževali, da so nemški duhovniki le prečesto potujčevalci svoje črede. Zato je naprosil Rastislav bizantinskega carja Mihaela za slovanske misijonarje. Car je za to določil solun-ska brata Cirila in Metoda.

Preden sta se solunska brata odpravila na važno delo, sta ustvarila slovansko pisavo in prevedla nekaj cerkvenih knjig v slovanski jezik. S tem sta sveta brata postavila temelj slovanski kulturi. Vedela sta, da bosta zamogla širiti evangelij z uspehom le, če bo ljudstvo razumelo njuno govorico in svete knjige. Tri leta sta brata delovala na Moravskem kot navadna misijonarja. Medtem pa so ju nemški duhovniki iz zavisti zatožili pri sv. očetu, da sta pristaša razkolne carigradske cerkve. Brata sta morala v Rim, kjer ju je tedanji papež Hadrijan slovesno sprejel, se uveril o njuni pravovernosti ter potrdil slovanske cerkvene knjige in bogoslužje. V cerkvi Marije Snežnice sta sv. Metod in Ciril prvič zapela sveto mašo v slovanskem jeziku. Brata sta bila nato posvečana v škofa. Sv. Ciril je vstopil v nek rimski samostan in tam umrl, zapuščajoč bratu Metodu oporoko: Ohrani mojo čredo zvesto sv. veri in združi jo v edinosti!

Metod se po bratovi smrti vrne z učenci v Panonijo, kjer ga papež imenuje za nadškofa Panonsko-Moravskega. Tako so postale slovanske dežele nezavisne od Salcburga. To je nemške škofo razburilo tako, da so po smrti kneza Rastislava vrgli Metoda v ječo, kjer je ostal dve leti in pol, dokler ni papež Ivan VIII. odredil njegovo izpušitev iz temnice. Vrnil se je na Moravsko, Panonija pa je spet prišla pod Salcburg. Še enkrat se je moral Metod podati v Rim, obtožen po nemških škofih krivoverstva in je spet izpričal svojo pravovernost. Neumorno je nadaljeval svoje misijonstvo med Slovani, dokler ni na cvetno nedeljo leta 885 v rokah svojih duhovnikov v Gospodu zaspal. Njegove učence so po učenikovi smrti pregnali z Moravske, na prigovarjanje Nemcev pa je papež Štefan V. prepovedal slovanski cerkveni jezik.

A kmalu se je izpričala svetost in pravica slovanskih apostolov. Že zgodaj so jeli Cirila in Metoda slaviti kot svetnika, leta 880 je papež Leon XII. ukazal češčenje sv. Cirila in Metoda za vso katoliško cerkev. Tudi jezik in bogoslužje sv. bratov je spet prišlo v čast. Naslednji papeži so potrdili slovansko bogoslužje. V dogledni dobi bo sklenjen sporazum med sv. stolico in Jugoslavijo in v njem bo nemara dovoljeno tudi Hrvatoma in Slovencem slovansko bogoslužje. S tem bo zaživela Cirilova oporoka: Združiti vse v edinosti sv. vere!

Bilčovs—Št. Janž v Rožu. V nedeljo 5. julija gostujejo v dvorani pri Tišlarju v Št. Janžu igralci bilčovskega društva „Bilka“ z Meškovo igro „Mati“. Začetek točno ob pol 3. uri pop. Med od-mori pojejo pevci.

Naš polet v Gospo sveto. Dobro organizirani skupni izleti tvorijo brez dvoma gotov del društvenega življenja. Društvo Slovenskih diletantov v Borovljah je na svojem zadnjem občnem zboru sklenilo, da napravi skupen izlet v Gospo sveto. Dne 21. junija smo se zbrali društveniki, skupno 65 oseb, med njimi tudi moški in mešani zbor in v dveh avtih smo poleteli preko Drave. V Celovcu nas je pozdravil tajnik Kmečke zveze in z njegovim posredovanjem smo bili deležni čisto nizke vstopnine v muzej, katerega smo tokrat ogledali. Škoda, da večina našega podeželskega ljudstva še ni videla tega poslopja od znotraj. Saj je tu zbran takorekoč več zaklad naše dežele. Tu vidimo izkopavine, ki so stare več tisoč let, sekire in druga orodja iz kamna, ko še ni bilo železa, kipe za narodnimi nošami cele Koroške itd. Najbolj je zanimala naše ljudi popolnoma opremljena kmetijska soba iz spodnjega Roža, kjer smo videli, kako je izgledalo pred 150 leti v hiši p. d. „Tonija“ v Glinjah. Le škoda, da je bil čas za vse to prekratek. Ob pol eni popoldne smo dospeli v Gospo sveto, kjer smo se najprej malo okrepčali in kmalu je zadonela na prostornem vrtu „Na pošti“ naša domača pesem. In Gospa sveta sama, kolikorkrat da pridem tja, vedno se mi zdi zanimivejša. Tu se je razprostiralo pred davnimi leti veliko rimsko mesto in še danes pričajo razni stebri iz kamna o visoki umetnosti tedanje dobe. Tu je bila postavljena prva krščanska cerkev naše Koroške in pred to cerkvijo so bili pred več

kot tisoč leti kršćeni prvi Slovenci. Veličasten je pogled na to starodavno cerkev, ki je kljubovala svojčas tudi turškim vpadom. Č. g. provizor Oraš nam je povedal marsikaj zanimivega iz tega kraja. Ko smo ogledali notranjost cerkve, je stopil skupaj v sredini moški zbor in zapel krasno Bethovenovo „Sveta noč“. Močni akordi so odmevali od vseh strani in zdelo se je kot bi pela cela cerkev! Zares globoke utise smo nesli iz tega kraja, ki hrani tako globoko spomine koroških Slovencev. Zopet smo se ustavili v Celovcu in preživeli par prijetnih uric med tamošnjimi prijatelji. —č.

Slovenska knjiga. V oceno smo sprejeli: Slovenska pesmarica, založila Družba sv. Mohorja v Celju. Knjižica prinaša besedila nad 350 med narodom najbolj znanih pesmi, med njimi več koroških. Primerna in ročna je za gojitev ljudskega petja in jo zato društvom in še drugim prav toplo priporočamo. — V založbi Tiskovne zadruge v Ljubljani je izšel v prestavi Vlad. Levstika roman ameriškega pisatelja Bucka z naslovom „Mati“. Pisatelj slika kitajsko družino, v katere sredini stoji brezimenska in vendar tako silna osebnost matere. In kar je najčudovitejše na tej materi, je, da bi lahko živela lahko vsepovsod drugod na svetu.

GOSPODARSKI VESTNIK

Par gospodarskih nasvetov.

Nihče ali vsaj redko kdo je obsojen k gospodarski smrti, ako sam noče. In mi moramo hoteti živeti, vprašanje je le, kako?

Med vojno in po vojni je prešla v meso in kri našega ljudstva neka potratnost in med mladino želja po veseljačenju. Ogromne tisoče in milijone je šlo za ti ljudski bolezni. Mislilo se je in še danes marsikdo misli, da bo zmeraj tako. Brez dvoma je na krivi poti.

Nekoč je naše ljudstvo varčevalo, delalo in skrbelo. Tudi danes je še tako, a ne več povsod. Ni več onega veselja in potrpljenja do dela, kot je bilo. V naših hišah jedo boljše jedi, kot so jih nekdanj, trgovin in gostiln je dva- in večkrat več, kot jih je bilo pred dvajsetimi leti. Ako je boljši hrani vzrok boljše gospodarstvo, tedaj je to hvaljevredno, a žal tega pri nas ni. Marsikateri se mora vrniti k nekdanji „košti“, krompirju in repi in črnemu kruhu, a boljše bi bilo, da si prostovoljno naložimo to breme, kot da ga nam naloži revščina.

Mnogo več se danes pridela na isti površini, kot se je nekoč. Večji pridelki so posledica naprednejšega poljedelstva. In koliko bi mogli mi svoje gospodarstvo še izboljšati? Mnogo večje pridelke bi dosegli, naši hlevi bi bili donosnejši, naši sadni vrtovi bi dali več koristi, naši gozdovi bi bili rentabilnejši. Treba bi bilo samo v nas močne volje za dobro in izdatno gospodarsko izobrazbo.

Pred petdesetletji so začeli ustanavljati po vseh naših vaseh hranilnice, ki so dajale kmečke prihranke kmetom za posojila po nizkih obrestih. Danes se ljudje ne brigajo toliko za hranilnice, temveč bolj za banke. Prihranke dajajo bankam za nižje obresti, posojilojemalci pa morajo plačevati zelo visoke obresti. Nekoč je gospodaril vaški oderuh med ljudstvom, kmalu bo med njim gospodarila banka.

Od naših pridelkov imajo navadno večjo korist prekupci in trgovci. Oni, ki se je trudil, ki je krvavi pot potil in nosil trde žulje, ima žulje, dobiček ima drugi.

To so naše razmere. Vedno bolj se bodo slabšale, ako bomo nemarni. Zavedati se moramo, da je naša rešitev edino v delu, pa naj si bo na polju ali drugod, zavedati se moramo, da moramo štediti pri obleki in hrani, zavedati se moramo, da si moramo gospodarsko pomagati sami zadržnim potom z organizacijo, ki bo delala v naš prid. Zakaj imamo zadržno pisarno v Celovcu? Moramo se končno učiti pravilno gospodariti, da nam bo napredno gospodarjenje v pomoč. Tarnanje nam ne bo koristilo, temveč le delo! M. B.

Strniščni sadeži. O treh naj bi bil tu govor: o repi, ajdi in sončnih rožah. Nujna potreba naše kmetije je, da rodi zemlja dvakrat. Tako so nastale strniščne setve kot repa, ajda, korenje i. dr.

Podnebne razmere so pri nas za gojitev strniščnih sadežev ugodne in običajno pridelki v jeseni zadovoljivi. Repa zahteva dobro pripravljeno zemljo, zadosti gnoj in prvovrstno semensko blago. Za časa rasti jo moramo skrbno plesti in okopavati. Repa zelo hitro raste in zato rabi mnogo topljive hrane. Hlevski gnoj izkoristi samo tedaj, če je dobro vležen in razkrojen, zato ne smemo nikdar gnojiti s svežim hlevskim gnojem. Repa je izrazita kalijeva rastlina in zato rabi kalijeve soli. Zelo dobro učinkuje poleg kalijeve soli tudi čilski soliter, ki pa je drago umetno gnojilo. Važno je še, da mora njiva vsebovati potrebne količine apna. Prezgodnja setev ni prida: najprej posejemo ajdo, potem repo, sicer je njen pridelek puhel. Proti raznim škodljivcem se borimo najuspešnejše z jutranjim obiranjem. Male hroščke, ki radi napadajo listje, zatiramo uspešno z apnenim prahom. — Najmanj zahteva od zemlje ajda. Izredno hitro raste, po osmih tednih že cveti. Sončnice v zadnjem času svetujejo v zadnjem času kot krmilno sredstvo. Sadimo jih čimprej v vrstah po 40 cm razdalje.

Letošnja koruza bo bolj dostopna raznim boleznim kot druga leta. Predvsem opozarjamo gospodarje na gnile, bulam podobne izrastke, ki se čisto pojavljajo na storžih ali listju. Opazimo jih na mladih rastlinah, ki so za to bolezen izredno dostopne. Pacanje semena ne iztrebi vseh bolezenskih kali, ker se nahajajo tudi v zemlji. Znani so slučaj, da so njive leta dolgo okužene po tej nevarni gobavosti. Strokovnjaki svetujejo, naj bule, še predno so razčeščene, odstranjujemo in zažigamo. Večkrat hodimo po brazdah in odstranjujemo gnilobo, predno dozori. Dobra pomoč proti gobavosti koruze je pravilno kolobarjenje: nikar ne posadimo njive, ki je letos rodila gobavo koruzo, prihodnje leto spet s koruzo! Tudi ne smemo njiv, namenjenih s koruzo, gnojiti s preobilno gnojnico, ker le-ta pospešuje koruzno gobavost. Bule so škodljive tudi živini, ki po njih rada zvrže.

Koliko prašičev naj ima dobra svinja? Na nekem zgornje-avstrijskem posestvu, ki se bavi predvsem s prašičerejo, so dognali sledeče, za vsakega prašičereja važne številke: Svinje so vrgle povprečno vsaki 190. dan, v letu so torej imele dva gnezda. Povprečno število prašičev enega gnezda je znašalo 10. Večina gnezd je imela 8 do 14 prašičev. Od sto vrženih prašičev jih je ostalo po 4 tednih živih še 70, po 10 tednih samo še 60. Pravilno število prašičev enega gnezda je torej med 8 in 10. Dobri prašiči tehtajo prvi dan 12 kg, po štirih tednih 50, po 8 tednih 120 in po 10 tednih 160 kg. Svinje so izgubljale do 5. tedna po prašičih do 10 kg na teži, po 8. tednu pa je njihova teža spet začela rasti. Med dojitvijo so izgubile do 10 kg na teži.

Že sedaj mislimo na dober mošt! Napačno je, če se spomnimo sodov in njihovega čiščenja šele tik pred stiskanjem sadja. Dober sadjar že sedaj pripravlja svojo posodo, da je do letine dobro in temeljito očiščena. Tole je važno vedeti o žveplanju sodov: Sode, ki so stali dalje časa prazni, ocedimo najprej z vodo in sodo. Z žveplom ne smemo biti preradodarni. Za sode do 5 hl rabimo do dva grama žvepla na hl. Žveplamo vsake štiri do šest tednov. Goreče žveplene palčice potisnemo v sod s pomočjo žice, nakar sod zapremo. Ko je žveplo izgorelo, vzamemo žico previdno iz sode in sod spet zapremo. Paziti moramo, da žveplo ne kapa na les, ker bi potem neprijetni žveplov duh le težko odstranili.

Celovski žitni in živinski trg minulega tedna: Pšenica 38—40, rž 29—30, ječmen 24—26, oves 26—27, ajda 26—27, koruza 25—28, grah 0.80 do 1.00, isto leča, suh fižol 35—50, krompir 0.12, sladko seno 7—8, kisló 5, slama 4, čajno maslo 4.40, sirovo maslo 3.20, prekajena slanina 3.20 do 5.20, sirova slanina 2.20—2.40, svinjska mast 2.40 do 2.80, jajca 10, kokoši 2.00—3.00, trda drva 4.00—5.00, mehka 3.00—4.00 S za k. meter. — Voli 75—85, plemenske krave 80—90, klavne krave 50—60, prašiči 1.30—1.60, plemenski 2.10 do 2.30, ovce 60 g za kg žive teže.

Inserirajte v „Koroškem Slovencu“!

ZANIMIVOSTI

O največjem ptiču, noju. Takole ga opisuje nek Američan: Noj je napuhnjena šleva. Neprestano lika svojo obleko in se ošabno dviga na prste. Malo je živali, ki bi bolj pazile na grozečo nevarnost. Odrasel noj tehta kake 3 cente ter je do 3 metre visok. Njegovo orožje je noga. Zelo iskanja so nojeva jajca, katerih eno zaleže za 30 kurjih. Celih 40 minut se mora kuhati, da se skuha mehko, štiri ure je treba, da ga skuhaš trdo. Zato pa ga je dovolj za 14 dni. Noj znese okoli 16 jajc. Šteje jih ne; kar se mu zdi odveč, zmeče enostavno iz gnezda.

Koliko je avtomobilov na svetu. V Ameriki pride na vsakega šestega človeka po en osebni avto, v Kanadi na vsakega ednajstega, v Angliji in Franciji na vsakega tridesetega, v Avstriji ima vsak 233 državljani svoj avto. Motornih koles ima največ Nemčija, kjer pride eno motorno kolo na vsakega 63. človeka, sledi Anglija s številko 78, Francija 84, Avstrija 123. V primeri s predlanskim se je v Avstriji pomnožilo število avtomobilov za 15 odstotkov. Skupno je bilo v naši državi v septembru lanskega leta v prometu 29.300 osebnih avtomobilov. Polovico teh so izdelale domače tovarne.

Najbogatejši otrok je vnuk indijskega kneza iz Haiderabada. Star je 2 leti in pol in se nahaja s svojo materjo na potovanju v Francijo. Bogastvo otrokovega starega očeta cenijo na 50 milijard naših šilingov, svota, s katero bi bili za 100 let kriti vsi naši davki v Avstriji in bi še preostala čedna svotica. Bogati otročiček je seve v neprestani nevarnosti, da ga ne odvedejo roparji. Zanj bi od bogatega indijskega naboba nedvomno dobili pravilno odkupnino. Na potovanju spremlja otroka 12 angleških in 12 francoskih detektivov, ki so vsi do zob oboroženi.

35letna pravda. V Avstraliji se je končala pravda, ki je trajala celih 35 let in je tekla za velikanško dediščino 50 milijonov funtov šterlingov, kar bi bila v našem denarju nekako ena milijarda šilingov. Ta denar je zapustil v oporoki avstralski bogataš James Tyson. Mož je bil najbogatejši veleposestnik in ovčjerejec. Imel je toliko zemlje, kot meri Koroška s Tirolsko in Solnograško, imel je 800 tisoč ovac, sam svojo železnico do morja in precejšnje brodogradne morskih parnikov. Bogati mož je imel sorodnika, vnuka svojega brata, kljub temu je vse svoje posestvo in bogastvo zapustil državi. Sorodnik je započel pravdo, a jo izgubil in se moral zadovoljiti z malo odpravnino.

Naravno. Zdravnik: „Ali vaš deček ne jeclja vedno?“ — Mati: „Ne, ne! Samo če govori.“ — Slamnatí v d o v e c. „Zakaj imenujemo moža, čigar žena je za nekaj časa odpotovala, slamnatega vdovca?“ — „Ker se možina le prerad vname za druge!“ — Kolosalno! „No, kako ti dopade moja nevesta?“ — „Z eno besedo: kolosalna!“ — „Kaj ne? Kdor to enkrat dobi!“ — Radio-prepir. „Vi ste napeljali svojo anteno preko moje strehe!“ — „To je vendar vseeno.“ — „O ne! Pred nosom mi kradete moje radiovalove.“ — D v o u m n o. „Bi lahko videli starine vašega gradu?“ — „Sedaj žal še ne. Gospa grofinja se je s hčerkama odpeljala.“

Marijan Šilovič iz Splita, Dalmacija, opozarjam cenj. občinstvo na svoj

dalmatinski vino toč

v Celovcu, Renngasse 4, kjer morem postreči z vsemi najboljšimi dalmatinskimi vini in z izborno domačo kuhinjo. Cene so neprimerno nizke.

Gostilničarjem postrežem z vinom tudi v večjih množinah

Za obilen obisk se priporoča imetnik **Marijan Šilovič.**

Dekla, poštena in tiha, ki ima veselje do živine ter kmečkega dela, se sprejme takoj. Plača po sposobnosti 20—30 S mesečno. Naslov: Breznik Albert, upravitelj, p. Förderlach.